

052542

జమీందారీరైతు.

శనివారము.

౧౭-౧-౩౨.

సూపరెంటు మార్పు.

—:0:—

జిల్లా పోలీసు సూపరెంటెండెంటుగారు సి. కరుణాకర నాయుడుగారు బాక్-అట్-లా సెలవుపై ని ఈనెల 14తేది స్వగృహము వెళ్ళిరి. వీరు తొమ్మిదిమాసములు మాత్రమే ఈజిల్లాలో ఉండినారు. వెంకటగిరి జమీందారీలో జరుగుచున్న పోరాటమున వీరు జూపిన న్యాయవిచక్షణ రైతులు ముగవలయు. గోవిందరెడ్డిగారి లాతిచార్జీ విషయమునను, డాక్టరు లంకాసుందరంగారిల రైతువిషయమునను న్యాయవిచారణ జరిపి క్రింది యధికారులను శిక్షించి అక్రమముల నాపిరి. నాయకు స్వతంత్రుడు, అబద్ధికుల నాదిరించువాడు కాదు. తన అంతరాత్మకు అక్రమముని తోచినవిషయమున యావచ్చునీ వినియోగించినచేయుటలో నిరుపమానుడు. తీర్థంపాడు, మోపూరులందు పోలుసు వారి అత్యాచారములను, కనుగొనుటలో, మొదటివారుకాకపోయినను, వానికప్పిపుచ్చక నిజస్థితిని ఉన్నతాధికారుల కెటుక పరచిన ర్వ సాధ్యమును సరకుగొనక శాంతిస్థాపనకై హోరాహ్రములుపాటుపడినమండలాధికారులలో ప్రధములని చెప్పవలయును. ఇంత మాత్రమున కీర్తి శేషులైనయం. యస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు చూపిన ధైర్యహాసములలోటుకలిగించినట్లుచదువరులుభావింపజనదు. వారునాటిన బీజములే నాయుడుగారు పోడిచేసివెంచి ఫలవంతముచేసిరి

మానవేదుని సానుభూతి, కరుణానుని దయార్థహృదయము, మ్యాస్టరు మేకగారి న్యాయవిచక్షణ జమీందారీరైతుయొక్క ఆశాలతను పెంపొందించుటలో సహాయపడియు రంతుయొక్క కష్టములపూర్తిగ తీసివేయ లేకపోయినను వెంకటగిరిజమీందార్జయము యొక్క నిజస్వరూపమును య దార్థతను అకుంతితప్రజలమును, కార్మికు రాహిత్యమును, ప్రభుత్వ ఉన్నద్యోగులకు కన్నులకు కట్టినట్లు తేటపఱచి వాగరికప్రపంచ దృష్టిని మందలకొలది సుల్పరములనుండి మరుగుపఱచిన జమీందారీరైతుయొక్కదుస్థితిని నేటికీ ప్రపంచమునకు చాటగలిగినది. ఎడరెట్టిప్రయత్నములు చేసినను కరుణాకరనాయుడునెల్లాయునందలియుద్యోగకాలముననే రాజకు, రైతుకు, యిరువురిగౌరవమునకు తోటలేనివిధమునరాజనియేర్పరుప గలిగి రైతులనుచెప్పరాని చిక్కులపాలుచేసిన పోలీసు కేసులను ఉపసంహరించి శాంతి మార్గమే యెట్టిబలవంతులకైననుఉత్తమోత్తమమనిస్పష్టపరిచి, సమస్తరైతుప్రభుత్వముయొక్క హృదయాంతరాళమునుండి వెలివిరియు కృతజ్ఞతావాహినియందు నోలలాడకలిగెను. రైతులదూకొందనమును నిరంతరమువినుచుండుటచే యొక్క దినమైన మునిదాసుఖముల ననుభవించక నేడుస్వస్థానమున విశ్రాంతిగైకొనుచున్న శీకరుణాకరనాయుడుగారిని హృదయపూర్వకముగా అభినందించు చున్నాము. సర్వేత్వరుడు వారికి చిరాయురారోగ్యములు ప్రసాదించుగాక. ఇప్పటికైననుప్రభుత్వహృదయము మాయుద్యమముయొక్కనిజస్థితిని గ్రహించగలిగినందులకు ధన్యులము.

ఈ లోపల భారతనాయకులందరు శే 19 ది బాంబాయిలో సమావేశమై సమన్వయ సమన్వయ పయన కాచుచున్నారు. వచ్చుపరికిన సమన్వయంన ౧౦ శేక్ కారితరు కొంత సరళత వాపిరి.

శే 20 ది కేళవందంబట ఉపవాసముల జరిప కలయునని ఆదేశంప బడినది.

గాంధీమహాత్ముని ప్రాయోపవేశ దీక్ష.

నిమ్మజాతులకు ప్రత్యేక నియోజక వర్గముల తీసివేయవలెనను శపథము.

శే 20 ది లోపల భారతీయులు, బ్రిటిషు క్యాబినెట్, దీనిని తొలగింపబడో నిరేశప్రకము నవలంబింతురు.

“మరణించు వరకు నిరాహారము.”

అంతర్జాతీయ మెత్తబడుట - నాయకులసమావేశము.

ఈ వర్ష ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిన సాంఘిక పరిష్కార దత్తమునందు నిమ్మజాతులకు ప్రత్యేక నియోజక వర్గముల నేర్పరచిరి. కానీ హిందూ సామాన్య నియోజక వర్గమునందుగూడ ఒకటింకావచ్చు శాసనం. ఇది హిందూసంఘ విభిన్నకాలినియ, కాస్త్రముచే బహిష్కరింప బడి సోరాతి మరల చట్టముచే చేరుచేయబడునని బాధియ వారుల వాదము. దీనికి అనుగుణ్యము నిమ్మజాతి నాయకుడు ఎం. సి. రాజా, హిందూసభా నాయకుడు మూలగారలు ఒక ఒడంబడిక కుదుర్చుకొనిరి.

కాని ప్రభుత్వ పక్షాదులయిలు డాక్టర్ అం శేవ్ కర్, 19 నవాసక్ మొదలగువాడు ప్రత్యేక నియోజక వర్గముల గావలయుననిరి. దీనికి దోడు తన దారి తీరియై దీనినే వాంఛించు చున్నదని తీసిపోని కాలిగుమారము లేదనీరి. అంతేకాక మొదటి రాండు శీలిక సభలో బాధియ భారముల వెలియచ్చి ఎందులకో మరల మారి యుట్లయిరి.

గాంధీమహాత్ముడు మార్చి శే 11 ది మొదలు, జూలై గారు, ప్రధాని మన్మోహన్ గారలతో యా దినములు ఉత్తరప్రద్యుత్తరముల నడిచి, దీనిని సదరింపనిచో నిరాహార దీక్షతో తన ఉద్యమమునకు బలిగా ప్రాణములకడలేదననియ, సరిపడనిచో శే 20 తేది దీక్షప్రారంభింతురనియు కృత నిశ్చయము జరిపిరి. ప్రభుత్వము దీనికి ముముఖత బాధక మహాత్ముని పదవిలేయవలెనని మున్నాడు.

అక్రమ సెన్సులు.

న్యాయ సమ్మతములుగావు.

జమీందారు, రయితులవద్ద తనకు చెల్లదనగా నడుచుకలవలసిన రెండు రకపు యీ శియతోగాని, యీ విషయోగాని చట్ట సమ్మతముగాని అధనపు చట్టము నమూనా చేయబడినది.

అది యెట్టిట్లుగియ్యదు అట్ల 143-వ శక్తును ఘోషించుచుండగా వెంకటగిరి పంచాయతీవారు యి మూడు 80 సంవత్సరములనుండి యెక్కడంటాట్లు" అనుశీయతో కంచెట్లల్లరి పోగొట్టెట్లు కాదు స ర్వామకు యిక్కడంటాట్లు చెల్లించుచున్నామనే విషయో తరూలుచేయుటయు దేవాలయముల నెవ మున శివుడిమీర (య 1-3 0-0-3), కోడండరావు ప్పాది శిథిలము (య 1-3 0-0-3) నియతీదలగు రయితులవద్దనుండి ప్రతిసంవత్సరము పోగొనుచేయు చుండుట యీకాటికైనను అంతరించుట రయితు లకు సంతోషకరమైన వాస్త. కట్టకడకు వెంకటగిరి తహసీలుదారు మాత్రావ రయితులకు పంపిన కాశీ యలోపై పత్తుల నమూనానిలిపితిమని ప్రకటించి వారు. ప్రభుత్వమువారు యిప్పటికైనమా కనులు తెరిచి యీ అక్రమ సెన్సులను అంతరింప జేసినందు లకు రయితులు గాధమైన కృతజ్ఞతకు పాత్రులు. నులూరు వృత్తియు తెలియక గాని మరయేకారణ మునగాని పైవిధమైన పత్తులను నమూనాచేయ ప్ర యత్నించు జమీందారులవ్యక్తుల యెడ జాగ్రత్తకర తో ప్రవర్తించవలసిన మాత్రమునోదయల హెచ్చరిం చుచున్నాము.

లేరువనిపన్ను.

తేరకాసములను రిపేరుచేయుట ధర్మసత్ర మెలను బాగుపరచుట అను నెపముతో యితర జమీందారీలలో నమూనాచేయబడుచుండిన "లేరుపని పన్ను" అక్రమమైనదని మద్రాసు హైకోర్టువారు (18 మద్రాసులా జర్నల్ 879-వ పేజీచూచుడు) తీర్చిదిద్దెను.

మామూలు.

రయితు అనుభవించు భూమికి ప్రతిఫలముగా గాక రయితు భూమిలో సంబంధించక రయితు యిష్టముపై ఆధారపడి నమూనా కాలకునట్టి పన్ను యెన్నిసంవత్సరములనుండి నమూనా చేయబడుచుం డినమా యిట్టి పన్ను యిచ్చెదమని రయితుకు జమీం దారుకు మధ్య ఒడంబడిక యున్ననా అట్టి మామూ లుగానీ, ఒడంబడికగాని యింకమాత్రము చెల్లినే రవు (17 మద్రాసు పేజీ 45 చూచుడు.)

"కాన్యాయశాస్తి."

వ్యవసాయరెంటు.

వెంకటగిరి రయితుల యాంక్షోభనకు అణగ క్రొట్టుటపై ప్రత్యేకముగ నియమింపబడిన దిద్దినా పరంపరంబెంటు కొరవాటాలు వాయుకుగాయ కాల తక్కువన నమూనాకొండ భిక్షకారణ్య పాగ్గింజములకు బదలాయించబడినది పాశకులకిదివరకే తెలిసియుం డును. వారికి మాయగ మనశ్శిక్షకు పంపబడిన శ్రీ కమీషనర్ పోలీసుగాయ చాలా సౌలభ్యలనియు యెద్దానాచులనియు ప్రజలప్రేమను అచిరకాలము లోనేలాగ గోవగలవారనియు తెలియుచున్నది. దీనికాలమునైన వెంకటగిరి రయితులకు రాజుకు రాజుగారికావేదాయలకు దండవాధికార్లుకు పడుగల మునకు లా అభీష్టకు వెంకటగిరి వాస్తావహాలకు నిజమయిన మమకాంతి చేకూరగలదని నమ్ముచు న్నాము.

శ్రీ వెంకటగిరి కుమారరాజుగారు యీకూరి మద్రాసు కాసనపర్థకు ప్రజల ఓట్లపై ఆధారపడ రని తెలియుచున్నది. యీ వాస్త సత్యమయినచో శ్రీవారు వెంకటగిరియందు విశేష కాలము ఉండు ట రకుష్ఠించును గాన రాజకార్యములు రయితు కాద్యములు, కుమారరాజుగారి చాక చక్రముల కలవ చక్కబడునది ఆసించువారము. శ్రీవారు, శ్రీవారికి సంధవమగు యీ విశ్రాంతి కాలము యిదివరకు దేశరెడ్డికేసురెడ్డిగారికి వాస్తావహాలపేసిన వెంకటగిరి రయితుల పాస్ మెంటు అయిలు లోనికీ దిచ్చునని తలచెదము.

వెంకటగిరికి పెట్టాటికి రయితుల చాక్సీలు రయి త్వే కంపిసీవారు యీ తెల మెండలు లేదీనుండి తగ్గించెడి. రయితులపై కేసులు, అధనపు పోలీసు నిబ్బంది, ఉపసంహరించుకొన బడునది వారికితెలియ దు కాజోయి.

తగినశాస్తి?

డాక్టరు లంకా సుందరంగారిని, కాన్సులకంటి రాఘవయ్యగారిని మాత్రావలోఅరెస్టుచేసిన పోలీసు దళ్యగులమర్రిగంపాటిలో పెట్టారు గోవిందురెడ్డిగారిని లాటిలలో కొట్టిన పోలీసువాని పోలీసుదీక్షాస్తుమెం

టు వారు దిహిస్తుమెంబుకీత్యా కేసువిధించి నెం యున్నది.

కొత్తపోలీసు సూచరెంటు

మద్రాసులో పోలీసు సూచరెంటెండెంటు గారు వాటిను మామములు తెలవుకొని స్వస్థాన మగు మలబాసుచెప్పి. వారిస్థానమున చూస్తాంకో రగాయ పోలీసు సూచరెండెంటుగా నియమింపబడిరి.

నన్నెకొననా? నెలవా?

వెంకటగిరి వ్యవహారములలో నరిసంవత్సరము నుండి జమీందారుగారి తిరపున విశేషముగ పా టుపడినందున వెంకటగిరి రెంజరుగాడు (అదవిదొర) మూడుమాసములు తెలవుమీద పోసలసినట్లు తమస్థిం చినదని వెంకటగిరి అయ్యుత్తర వాస్తావాహిని కలగ తెలియవచ్చుచున్నది.

వర్షముమవు.

బ్ర. శ్రీ. మొవలి రామకృష్ణపేదాని.

పుట్టుకాల్త కష్టంబున తే 13 ది యందు 18 దుచున్నది. ఉత్తరకాల్త 26 కష్టంబునతో 18 దును. ఈ కాలము వర్ష ఋతువుతో చేరియు న్నుది. గాని పుట్టాచూకాల్త కాల నిష్పదకు మడు సరించి నైకాళాది అధ్వనాంత మానవట్టుము భుం తాది కన్నాంతయు కుత్రయమగును. దీనికలవ భా వ్రవవాక్యములు వర్ష ఋతువగును. భావ్రవద బహులము మేకలయ పక్షము పిక్కుపక్షము. ఇది తేకాల్తకాలము. "సాంబంసంధ్యా పిక్కుప్రహా" కొండజీవుతానుసారము "వృష్టితదర్పసు యాంతి నిరాకా. పితరొగరా" అనుటచలన వృష్టిక మాన ము గనుక పిక్కుకాలమున్నది, పిక్కుకాలమున అట్ల కాల సామీప్యము నికాళతోగాని మేఘములంత మెంతవు, అంతదనుక వర్షఋతువును చెప్పవలసి యుండును. అధ్వన 10 80 లు దీపాకళి, ఇది ఉత్తమ

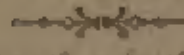

1908 వ.సం.లో నీయిన
ని చేయించిన అట్లు ఆ
సామర్థ్యముగా నున్నది
నియు దానిని నియంత్రిం
చయునును నిర్వహించి
అధికారమును యుక్త
ను. ప్రభుత్వమువారు
1911 యందలు యిరిగి
అనుగోచి కావలయును
లేదు. ఈ సమస్యకాగ
యిలో ఒకటికి కాదు
కాల్చు కమిటీయే దా
ని నిర్వహించుచున్నది
ప్రభుత్వము వారికి భ
మి. అటుచేసికాబాగా
అర్థమైన ప్రయత్నము

అను ప్రభుత్వమువారు
దొంగచాకిరైతునింబ
ప్రభుత్వము వారుగా
నిర్వహించుచు వానిని
మునిష్యాలు దాముచు
కాదు చెప్పినాడును.

ఎన్నెప్పుడు వ్యవసాయమునకు నవనా నిల్లు-సెలెన్టు కమిటీవారి

నింత చర్యలు.

ప్రభుత్వమువారు ఎన్నెప్పుడు వ్యవసాయమునకు నవనా నిల్లు-సెలెన్టు కమిటీవారి
చర్యలు.

ప్రభుత్వమువారు వ్యవసాయమునకు నవనా నిల్లు-సెలెన్టు కమిటీవారి

ఎన్నెప్పుడు వ్యవసాయమునకు నవనా నిల్లు-సెలెన్టు కమిటీవారి

అను ప్రభుత్వమువారు
దొంగచాకిరైతునింబ
ప్రభుత్వము వారుగా
నిర్వహించుచు వానిని
మునిష్యాలు దాముచు
కాదు చెప్పినాడును.

నిల్లు-సెలెన్టు కమిటీ
వారి వారాధానం
ప్రభుత్వమువారు
ప్రభుత్వమువారు

ఈ కమిటీవారు ప్రభుత్వమువారు
నిర్వహించుచున్నది
ప్రభుత్వము వారికి భ
మి. అటుచేసికాబాగా
అర్థమైన ప్రయత్నము

ఈ కమిటీవారు ప్రభుత్వమువారు
నిర్వహించుచున్నది
ప్రభుత్వము వారికి భ
మి. అటుచేసికాబాగా
అర్థమైన ప్రయత్నము

ప్రభుత్వమువారు వ్యవసాయమునకు నవనా నిల్లు-సెలెన్టు కమిటీవారి

ప్రభుత్వమువారు వ్యవసాయమునకు నవనా నిల్లు-సెలెన్టు కమిటీవారి

ఈ కమిటీవారు ప్రభుత్వమువారు
నిర్వహించుచున్నది
ప్రభుత్వము వారికి భ
మి. అటుచేసికాబాగా
అర్థమైన ప్రయత్నము

ఈ కమిటీవారు ప్రభుత్వమువారు
నిర్వహించుచున్నది
ప్రభుత్వము వారికి భ
మి. అటుచేసికాబాగా
అర్థమైన ప్రయత్నము

ప్రభుత్వమువారు వ్యవసాయమునకు నవనా నిల్లు-సెలెన్టు కమిటీవారి

ప్రభుత్వమువారు వ్యవసాయమునకు నవనా నిల్లు-సెలెన్టు కమిటీవారి
చర్యలు.

ప్రభుత్వమువారు వ్యవసాయమునకు నవనా నిల్లు-సెలెన్టు కమిటీవారి
చర్యలు.

ప్రభుత్వమువారు వ్యవసాయమునకు నవనా నిల్లు-సెలెన్టు కమిటీవారి
చర్యలు.

జమీందారీ రయితుల ఆర్థిక సాంఘిక వ్యవసాయ భౌగోళికదయమునకు.

సంప్రదించు ౨

ఇనినామము

04-E-39

సెల్యూలు

సంచీవ ౨

రామ ! శిస్తువసూలును,
అదెప్పునారంటురా?

మా వెంకటేశ రుక్మిణులవారి దేవాలయాలలో
 కిక్కరిమించుచున్నది. కృమిముగా కన్నములవారి
 పద్మలకు దాదాపేయమయిన పురిచివారులకు వోటి
 ములు గాగేగాకనే దేవాలయ పొందుటయు నిమిషమే
 చ్చిపప్పుడు దేవాలయ పొందుటయు పుష్పకర్మము
 తోగాక కైగులకు అవమానమునకునెదురే మున్న
 క్కముతో కైగులకు అరెప్పువారలములు పెట్టుటయు
 నిజము కాచుచున్నారము. లేకు మహాదాగాదా
 కామము కన్నకట్టలేని కైగులకు పోగోటు వాగ్నియం
 చుకొని కృమిగా పోయిపోయినట్లు, అరెప్పువారిం
 టులకు మాత్రం అకాలములో లేదు.

కను పట్టు బాధతో ఈ బాధనుంచి మి
 క్కుట్టువైచి. యేర్లకు తనకుగాని తన యిలావా
 వల్లకుక్కుకుగాని ఒటివ్వడో చాచిమిదంత యీ నా
 నిద్రాస్త్రము పయోగింపబడుచున్నది. ఈపట్టుబాధ
 గాదికింత పనికిక్కు పోవబుకుగా ఉపయోగప
 డుచున్నది. పోలూనుచిపిజ్జమీద యీ అస్త్రముల
 నూడఁచెనుకుకుకు స్వయంగా ఒకలసేసును నియో

గిరివింశతి! బాగు రోజుకాలమైచి యేమార్చిను
 విశేషములాపక ఆరెడ్డువారములు పెట్టుచుని సలహా
 నిచ్చుచున్నారట. పరిష్కర యాకర్షణతో పట్టుకొనువా
 ళ్ళను ముందుంచిరినిని తెలియుచున్నది. ముందు
 పరిష్కరముమీదెల్ల ఆరెడ్డువారములు నిశ్చయింపబడి
 యు, దెనుదెనుట జ్ఞానోన్ము ప్రియిదేవతగాయను
 నుచో ప్రియిదేవతగాయను వాయుదేవత, మూల
 నుపేరిలలో నుకాయదేవి గురునాథులు కనుమ్రుదయ
 మాడ నానోవు కొర్త సున్నరణలను మాన్పిరా
 టలు పొట్టుచున్నారాయని యూహించి కలసియు
 న్ను.

మొదటి గ్రామములకు సాయదిలవిచ్చు నె
కాల్కు, కోటపాటూరు గ్రామ చెన్న మొదలగు
50 వంతుగా పేదలకు పోవుటయు, నీటి వనరులు
పెరిగించుట వలయు కూర్చుండు నటులను, క్రిష్ణా
నదనకును దొరుకుదులు యిచ్చు పోవుటయు,
కాకతములను పరిగా నుచున్న పట్టణాలకు పోవు
త కాదాలుచేసి దీక్రియపాలనయు, దీక్రియకును
దీక్రియగా నీరొక్క ననూనడములకు ఆదర్శముగా
నలుపు కట్టుటయు ఇదంతయు రాజపురిలపు
నూరు, మునెనూరు గాని భయమెంచుచున్నది.

మొన్నటి వెంకటగిరి పోరాటమలా పనికిసేన
వాటిమీద నూడ యారారునా త్రుముల మనయో

గిరివనజీవని హుకుమట! ఒకవింత రాణి కృష్ణమ్మమ
య నరొకవంక లాశీకమ్మయ! దీనికెల్లమనస్థిం
కులో నాటలే నిరూపించు.

[illegible]

“అట్లు కొందఱు పెచ్చెకు పట్టడ వలనవలక
రాజు వ్రేయుడై మరి తా పెట్ట పజికాచటించుట
బాగులక కల్పితమవు నాడమట నువ్వది!”

ಯುಸುಲು ಕೈಯೊಳಿಲಾಪಿ

(6)

- శేటు మహారాజుగారి కమ్మలు
రాజు వేణుగోపాల కృష్ణయ్యచేరుల
వారి కుమార్తె శ్రీరాజారాణేశ్వరరావు
రాజు మహేశ్వరరావుగార్లు వెళటగిరి
యెట్టేట మీన తమకు యివ్వవలసిన అల
వెన్నుకుగాను రు 150,000 లకు నెట్లాయ
సభ కోర్టులో తే 4-7-1932 చిన దా
వా జేసిరి.

మ ముద్రాక్షరకాల, గాంధీచాక్ స్వేచ్ఛయ.